

Handläggare
Carolina Tillborg, 08-50829739

Till
Koncernstyrelsen

Remiss av Skrivelse av Jan Jönsson (L) om tillskärpning av förvaring och hantering av sprängmedel efter stöld vid Slussenbygget

Svar på remiss från Kommunstyrelsen, KS 2024/331

Sammanfattning

Koncernledningen instämmer i vikten av att rutiner och ansvar är tydliga och att de utformas och tillämpas på ett sätt så att myndigheterna kan följa upp hanteringen av explosiva varor på individnivå. Koncernledningen och bolagen menar att det åligger hela byggbranschen att vara myndigheterna behjälpliga med att utveckla tydligare och säkrare rutiner. Bolagen kommer i det fall lagstiftaren, myndigheter eller tillståndsgivaren anser att beställare bör ta ett större ansvar att vara delaktiga i att se över och utforma det arbetet och ställer sig positiva till ett stärkt samarbete med övriga bolag och förvaltningar.

Ärendet

Jan Jönsson (L) har inkommit med en skrivelse om tillskärpning av förvaring och hantering av sprängmedel efter stöld vid Slussenbygget.

Skrivelsen lyfter bland annat att staden behöver säkerställa sprängmedelshanteringen inom de byggprojekt som bolag och förvaltningar är involverade i. Målsättningen bör vara att helt förhindra stölder av sprängmedel och olovlig försäljning från stadens byggplatser. Frågan lyfts även om externa granskare behöver tillsättas vid större byggprojekt och att dessa borde se över hur staden vid större byggprojekt verkar för att sprängmedel inte hamnar i felaktiga eller kriminellas händer.

Stockholms Stadshus AB har remitterat skrivelsen för yttrande till dotterbolagen AB Stockholms hem, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, Skolfastigheter i Stockholm AB, Stockholms Hamn AB, Stockholm Vatten och Avfall AB (SVOA), Stockholms Stads Parkering AB och Stockholm Globe Arena Fastigheter (SGAF). SGAF, Familjebostäder och Micasa Fastigheter avstår från att svara.

Underremisser

AB Svenska Bostäders remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 1)

Svenska Bostäder menar att det är viktigt att inte flytta ansvaret för tillsyn av sprängmedel till fler och privata aktörer. Att utveckla särskilda rutiner för de allmännyttiga bostadsbolagen gällande tillsyn av explosiva varor riskerar att försvåra en tydlig hantering och ansvarsuppföljning och även tappa betydelsen som en extern kontroll innebär. Bolaget menar att det åligger hela byggbranschen att stödja myndigheterna med en tydlig kravställning gentemot entreprenörer i olika led för att utveckla säkrare rutiner och ett tydligare ansvar i hantering, transport och förvaring av sprängmedel.

Stockholms Stads Parkering ABs remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 2)

Stockholm Parkering delar åsikten framförd i remissen att hantering och förvaring av sprängmedel utgör en betydande säkerhetsaspekt. Bolaget ser positivt på hårdare kravställning i syfte att säkerställa en korrekt hantering av sprängmedel i syfte att motverka stöld och annat olovligt nyttjande. Stockholm Parkering anser att ansvaret för korrekt hanteringen av sprängmedel samt kontrollen av aktuell lagring även fortsatt ska tillfalla de som ansöker om tillståndet. Bolaget lämnar förslag på utökade krav som avser kontroll av föreskriven förvaring och krav på registerutdrag på personal som är involverad i hantering av sprängmedel.

SISABs remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 3)

SISAB anser utifrån lagstiftning, förordningar och föreskrifter där förvaring samt hantering av explosiva varor regleras att detta är ett väl reglerat område. Både tillståndsgivning och tillsynsansvar på det offentliga sidan med kompetenskrav och personligt ansvar för såväl berörd personal som personer i ledande ställning i bolagen på verksamhetsutövarnas sida. I Arbetsmiljöverkets nya regelstruktur för byggarbetsmiljö, som börjar gälla den 1 januari 2025, förtydligas byggarbetsmiljösamordnarens ansvar för att säkerställa att person med särskild kompetens leder arbetet med till exempel sprängning, vilket SISAB kommer att implementera i arbetssätt och processer. Att utöka kraven på stadens egna bolag och förvaltningar riskerar dock att ge ett kontrollansvar som går utöver vad lagen kräver inom ett område där en byggherre har både begränsad kunskap och påverkansmöjlighet.

Stockholms Hamns ABs remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 4)

Stockholms Hamn har en begränsad förekomst av sprängmedel i samband med bolagets projekt. Bolaget handhar eller förvarar inte sprängmedel och har i nuläget därför inga särskilda rutiner gällande hantering eller förvaring av sprängmedel. I de fåtalet fall sprängämnen används i projekt ansvarar bolagets upphandlade entreprenörer eller deras underentreprenörer för detta. Bolaget hanterar riskerna vid sprängning genom ordinarie riskarbete och arbetsmiljöarbete.

AB Stockholms Shems remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 5)

För att få en säker och effektiv hantering av sprängämnen på byggområden och under transport är det angeläget att rutiner och ansvar är tydligt. Det är Stockholms Shems mening att det är viktigt att inte flytta ansvaret för sprängmedelstillsynen till fler och privata aktörer. Bolaget menar däremot att det åligger hela byggbranschen att vara myndigheterna behjälpliga med en tydlig kravställning gentemot entreprenörsleden för

att utveckla säkrare rutiner och ett tydligt ansvar i hantering, transport och förvaring av sprängmedel.

SVOAs remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 6)

SVOA efterfrågar att adekvata tillstånd finns utifrån de tjänster bolaget handlar upp vid nyttjande av externa företag för bergsprängning. Som ett led i att stärka kontrollen kan SVOA utöka uppföljningsarbetet vad gäller att licenser och andra relevanta dokument och rutiner är aktuella hos upphandlade entreprenörer. Bolaget menar däremot att tillsynen även fortsatt måste utövas av den som har tillsynsansvaret.

Bolaget ställer sig positiva till att delta i ett utökat eller stärkt samarbete med andra bolag och förvaltningar kring dessa frågor om det blir aktuellt.

Koncernledningens synpunkter och förslag

Många stockholmare har fått uppleva otrygghet och oro i och med den senaste tidens sprängningar. Att säkra att sprängämnen inte finns tillgängliga för kriminella är en mycket angelägen uppgift för alla som har någon form av rådighet i kravställning eller hantering.

Koncernledningen instämmer i vikten av att rutiner och ansvar är tydliga och att de utformas och tillämpas på ett sätt så att myndigheterna kan följa upp hanteringen av explosiva varor på individnivå. Koncernledningen och bolagen menar att det åligger hela byggbranschen att vara myndigheterna behjälpliga med att utveckla tydligare och säkrare rutiner med en ökad spårbarhet, men att ansvaret för kontroll och tillsyn av sprängmedelshantering inte bör flyttas till fler och privata aktörer. Bolagen lämnar förslag på att spårbarheten i entreprenörsleden vad gäller hantering av sprängmedel bör bli tydligare genom bland annat dokumentation och att uppföljningen av hanteringen kan utvecklas och utökas.

Bolagen kommer i det fall lagstiftaren, myndigheter eller tillståndsgivaren anser att beställare bör ta ett större ansvar att vara behjälpliga i att se över och utforma det arbetet och ställer sig positiva till ett stärkt samarbete med övriga bolag och förvaltningar.

För kompletterande synpunkter hänvisar koncernledningen till dotterbolagens svar i sin helhet.

Anette Scheibe Lorentzi
Vice VD

Bilagor

1. AB Svenska Bostäders remissvar
2. Stockholms Stads Parkering ABs remissvar
3. Skolfastigheter i Stockholm ABs remissvar
4. Stockholms Hamns AB remissvar
5. AB Stockholmshems remissvar
6. Stockholm Vatten och Avfall ABs remissvar

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Anette Scheibe Lorentzi, Vice VD	2024-04-25